

(המשך מעמוד 9)

ואנחנו דופקים אותם עם התותחים, ואז הם מתפורים כמו גמלים כשהורסים להן את הקן. לא הייתי מעוניין לחזות ביופי הזה ואמרת לי להשיב בשלילה להצעתו. אולם באותו רגע הבחנתי במבטו המופנה אלי. הוא עמד שם וחייך. „אתה בא או לא“, אמר לי. היה זה חיוך של לעג וביטול. מאז שהשתחרר מצבא הקבע והצטרף לגדוד שלנו לפני שנה, דימיתי כי הוא רוחש לי איבה ובוז. מעולם לא הרבה בדברים אך עם זאת גם לא ידע להסתיר את רגשותיו. לא היה לי קשה ביותר לזהות על הלך מחשבותיו. הוא ראה בהתנהגותי מעין בגידה במעמד „פייסרים“, שהוא, לדעתו, גולת הכותרת בסולם ההשגים החברתי. כל חששותי אלה נתאמתו ברגע זה. היית צריך לראות את החיוך הזה! וכי יכולתי להרצות לו עכשיו על השקפותי שהתגבשו בי במשך שנים? „חכה“, אמרתי לו, „אני בא אתך.“

מעיים ומזר-השכל

דוא התניע את הגיפ ואני כבר ישבתי לצידו, כשניגש אלינו הרס"פ ושאל אם אני יודע שאפשר לשלוח מכתבים הביתה. ביקשתי מינקלה שיחכה לי רגע, לקחתי מהק המכתבתי לכתוב שורות מספר. רציתי רק להודיע לאשתי כי שלומי טוב. הצבתי את העט על הנייר וכתבתי: „אני חי, בריא ושלם ומנהל את המלחמה לפי התכנית“. הוספתי את הכתובת על גבי המעטפה ומסרתי אותה לידי הרס"פ. ואז ידעתי ששגיתי. במשך אותם הרגעים של הנסיעה למוצב חשתי כי אני בעצמי חרצתי את גורלי. מתוך קלות דעת הפרתי עקרון שאמרת לי קיים אותו במשך כל ימי המלחמה. דבר זה הן מוכרח להתנגס בי באיוו צורה שהיא. ולא זו בלבד, שאני עומד עתה לסייל על מוצב קדומני כדי להזין את עיני ביפיה של המלחמה, אלא שרגע אחד לפניכן שלחתי פתק לאשתי שבו הצהרתי כי אני חי, בריא ושלם. המכתב יעשה את דרכו במשך יומיים-שלושה ואני אעלה בעוד רגע למוצב, בניגוד לכל עקרונותי! אתה מבין אותי, אני, שאינני סוגד לשום אמונה, מנסה להשליט את ההגיון על רגשותי ואינני חושש מפני זעמם של הרבים כשדעתי מנוגדת להם — **אני** נתפתיתי עכשיו לחיוכו הלגלגני של יענקלה, והאמנתי בכל לבי כי התגריתי באיזה גורל ערסילאי וכליכול עליידי עצם נסיעה זו ובכתיבת המילים. „אני חי, בריא ושלם.“

נעצרנו לרגלי המוצב. הבלים, אמרתי נעצמי על אף הכל, מאומה לא ארע עד עכשיו, ושום דבר גם לא יקרה להבא. הפסענו צעדים מספר במעלה המדרון. ואז נפתחה האש והכדורים שרקו מעלינו. „מסתערים עליהם“, אמר יענקלה. הוא לקח כתה, שאנשיה שכבו לנוח בואדי ועלה אתם לתגבורת. אחרי זה הורידו אלי את הפצוע, חבשתי אותו ושלחתי אותו עם הגיפ למרפאה. מישרו צעק אלי משהו לא ברור מהמוצב וחשבתי שיש שם עוד פצוע. עליתי, אך לא היו יותר נפגעים. בינתיים פסקה האש.

הוא נשתתק. „זה הכל“, שאלתי את החובש. „זה הכל“, אמר. „האליס לא פגעו בי רעה. וכי מה רצית, שאהרג שם באורח דרמאטי כדי שלסיפור יהיה סיום מוצלח יותר?“ „ומוסר ההשכל!“ „איך מוסר השכל. אבל מסקנה יש לי, אחרי המלחמה אתמסר ביתר רצינות ללימודי הפסיכולוגיה. אני רוצה להתחיל להבין את עצמי.“ „את ההרזים ראית?“ „כן. תשעה במספר. הם שכבו פוורים בחצי גורן, במרחק כמה עשרות מטרים מעמדות הכיתה שלנו. אחד היה גבר נאה, שעיניו הכחולות היו פקוחות לרווחה. לידו שכב אחד שמחצית פרצופו כאילו הוססה הצידה ומחוה הותו מתוך הקרקד. לשלישי נשפכו מעיו. רביעי נשרף כולו עד לעצמותיו. החמישי...“ „חטלח לי“, הפסקתי אותו, „נזכרתי שאני צריך לשלוח עוד דו"ח אחד למפקדת החטיבה.“

תום תקופת השרות שלי לאחר המלחמה, ואילו הוא המשיך בשרות קבע. עבר קורס קצינים ואף הצטיין בו, קיבל מחלקה ולאחר מכן פלוגה, והגיע לדרגת סרן. לבסוף השתחרר ולאחרונה רכש מחרטה והקים לעצמו בית-מלאכה קטן בעיר. ואילו אני, כידוע לך, החלטתי לאחר המלחמה להשקיע את עצמי בלימודים. לאחר שנבחנתי בבחינות הבגרות התחלתי ללמוד באוניברסיטה. במשך השנתיים הראשונות לשירותי במילואים שימשתי סמל מחלקה רובאית. הכל היה טוב ויפה ואף נהניתי מתקופת האימונים השנתית. לאחר כל שנה של דגירה על הספרים, מסוגר בין כתלי דירת הסטודנט שלי, היו האימונים לגבי חודש של התפרקות גופנית ונפשית. התרוצצתי בשדות, יישרתי את גבי וכסמל מחלקה לא היה לי צורך לקטט את מצחי כדי להעלות מקרבי מחשבה מקורית כלשהי. בצבא הכל ברור ומובן. אחרים קובעים לך את סדר היום, אומרים לך מה לעשות וכיצד, ואורח החיים שלך במשך עשרים-ארבע שעות ביממה מושחת על נוהגים קבועים ואכסיומות. גוסף על כך, כל מי ששרת אי-פעם ביחידה קרבית מכיר את הויקה הנפשית הסמויה הקשורה על חייל אל ההתי המתרקם בה. בקיצור, מאומה לא הפר את האידיליה של המיווג בין תולעת הספרים ואיש השרה. אדרבה, היתה בכך משום השלמה.

אלא שיום אחד נתחחר לי לפתע ששוב לא אצלח בתור סמל מחלקה. לא יכולתי להתרעם יותר על גרגירי חול שגיליתי ברובה של חייל בשעת מיקוד הבוקר, או להתייחס ברצינות לדברים אחרים מסוג זה. כל הפרטים הקטנים הללו, שבצבא משווים להם חשיבות ראשונית, איבדו בשבילי את ערכם. ומה גם, שתוך כדי לימודי סטודנט לרפואה, נתגבשה אצלי השקפת עולם חדשה. יחסי לכל בעיות היסוד, של החיים והאדם, נשתנה לחלוטין. מובן, כי היה זה תהליך אטי, אך עמדתו על השינוי שחל בי בפנאומיות רבה דוקא ברגע שגערתי בחייל על שלא סידר את שמיכותיו כנדרש עליידי הסדר הצבאי.

לפתע חשתי כי צעקותי הן מלאכותיות. כיצד אוכל להוסיף ולומר לחייל — „זה לא יפה“, כיוון שקיפול בשמיכה קפל אחד פחות מדי, בעוד שכל היופי הצבאי שוב אינו הואם את מושגי האסתטיזם? איך אוכל לצעוק בשעת שיעור כידון „רצח בעיניים“, כפי שנהגתי במשך שנים, בעוד ששוב אינני רואה כל טעם למה זה יסגל לעצמו אדם — אדם, אני אומר — למה זה יסגל לעצמו מבט של רוצח? והמוסר האורניאלי הזה, המבדיל בין גניבה ל„סחיבה“, מוסר זה שהעמיד בראש סולם הערכים שלו את ההקרבה העצמית בשעת הצורך — שהוא דבר נשגב לכל הדעות — בצד גניבת תרגולות מהלול, דבר המתבטא לא רק בהתי שלנו אלא גם בשירה העממית ובספרות, שלכאורה נודעו להם גם תפקידים חינוכיים.

אתה מחייך, כי לדעתך אני מגויים. לא ניכנס עכשיו לויכוח. נעשה זאת אחרי המלחמה. עתה בדעתי להמשיך ולספר לך את גילגולי ולבטי עד לרגע בו נקלעתי להסתערות, היום. ובכך, נזכרתי כי עלי לעיין מחדש ביחסי לחברה בה אני חי. תמורות רבות חלו סביבי ולא רציתי להגרר אחרי המאורעות אלא לקבוע את מקומי בתוכם לאור שיפוט הגיוני. לא אלאה אותך בכל פרטי הגישושים הללו. התוצאה המעשית היתה כי ביקשתי שייעבירו אותי לחיל-הרפואה. עם זאת לא רציתי לעזוב את הגדוד. גם המניע לצעד זה לא היה סנטימנטלי כי אם נבע מתוך הכרתי כי אני קשור לחיים ולמות בחברה, שאני חלק בלתי נפרד ממנה. כך נתגלגלתי למלחמה הזאת עם החלטה נחושה לעשות הכל כדי להחיש עזרה לפצוע ולהנעם בכל מחיר מפגיעה באדם, בכל אדם. האם ניסת אי-פעם לחיות לפי פרינציפלים? והו דבר קשה מאד. להשתתף במלחמה לפי עקרונות פריטיים — זה קשה פי כמה. נזכרתי בדבר היום, כשביקר אצלי יענקלה. הוא היה בדרכו למוצב התצפית. עליו נמצאה כתה מהפלוגה שלו. היה בדעתו לבקר את אנשיו. אצלנו, במרפאה, ביקש שיחליפו לו תחבושת. הוא נסרס עוד לפני המלחמה בשעת עבודתו במחרטה. „מצטער“, אמרתי לו בצחוק. „הצבא אחראי רק לנוכי מלחמה. והפעם הזה הוא ציבילי.“ הוא לא השיב לי. כשסיימתי לתכנן אותו, הצינע לי לפתע לעלות אתו למוצב. „תראה איזה יופי שם“, אמר לי. „רואים את האויב כמו על כף היד. הם מארגנים שם שירות

SAS פותחת השבוע דף חדש בתולדות התעופה

ע"י חנוכת „קפיצת הדרך“ סגל לקומב בין אירופה-והמזרח הרחוק

הקשר המהיר ביותר בתולדות שני העולמות. ס. א. ס. השלימה בזה את המעגל האדיר של שירותה החדש מסביב לכדור הארץ. זה יגרום למהפכה במושגי הזמן של עד כה ויחסוך לאדם המודרני שעות יקרות במסעו בעולם.

בפעם הראשונה בתולדות האדם נפגשו הש" בוע שני מטוסי נוסעים בדרכם מעל לקוטב הגיאוגרפי הצפוני. המטוסים, שני מטוסי „Global-7C“ „Express“ החדישים מתוצרת דוגלס, הטסים בין אירופה למזרח הרחוק, חנכו בזאת את

THE GLOBAL AIRLINE פנה לסוכן הנסיעות שלך